

Appendix II

Grammatical Tables

All of the information given below can be found scattered throughout the body of this book (in a few rare cases, entire paradigms are given in one place). This section is meant to enable the learner to get an overview of a given part of speech if he or she feels this is desirable, and also to find a given ending or endings easily and quickly without searching for the relevant place in the book. Of course, you won't be able to find *everything* you're looking for, since this is only a set of selected tables. For more complete descriptions of some grammatical categories (prepositions, adverbs of time and place, numerals, and the like), you can consult other resources given in the bibliography at the end of this book.

1. Noun declensions

Nouns ending in -a (mostly feminine)

Singular

N	шко́ла	зе́мля	ста́роста*	су́дця	чы́танка
A	шко́лу	зе́млю	ста́росту	су́дцю	чы́танку
G	шко́лы	зе́млі	ста́росты	су́дці	чы́танкы
D	шко́лі	зе́млі	ста́ростови	су́дцэ́ви	чы́танці
L	в шко́лі**	зе́млі	ста́ростови	су́дцэ́ви	чы́танці
I	шко́лов	зе́млэ́в	ста́рост-ов/ом	су́дцэ́м	чы́танков
V	шко́ло!	зе́млэ́!	ста́росто!	су́дцэ́!	(чы́танко)

Plural

N	шко́лы	зе́млі	ста́рост-ове/-ы	су́дц-э́ве/-і	чы́танкы
A	шко́лы	зе́млі	ста́рості́в	су́дці́в	чы́танкы
G	шко́л	зе́мель	ста́рост, -і́в	су́дці́в	чы́танок
D	шко́лам	зе́млям	ста́рост-ам/-і́м	су́дцям, -і́м	чы́танкам
L	шко́лах	зе́млях	ста́рост-ах/-о́х	су́дцях	чы́танках
I	шко́ламі	зе́млямі	ста́роста́мі	су́дцямі	чы́танкамі

* This word can have two acceptable places of stress, depending on the origin of the speaker. In the body of this book we have gone with **ста́роста** for simplicity's sake.

** From here on we will not supply a preposition with each locative form.

New Vocatives

ма́ма:	ма́мо!	or	мам!
ба́ба:	ба́бо!	or	баб!
Ма́ря:	Ма́рє!	or	Марь!
А́ня:	А́нє!	or	Ань!

Masculine nouns ending in a consonant

Singular

N	сын	стіл	учі́тель	край	ге́ній
A	сы́на	стіл	учі́теля	край	ге́нія
G	сы́на	сто́ла (гні́ву)	учі́теля (жа́лю)	кра́ю	ге́нія
D	сы́нови	сто́лу (гні́ву)	учі́телєви (жа́лю)	кра́ю	ге́нієви
L	сы́нови	сто́лі (па́рку)	учі́телєви	кра́ю	ге́нієви
I	сы́ном	сто́лом	учі́телєм	кра́єм	ге́нієм
V	сы́ну!	(сто́ле!)	учі́телю!	(кра́ю!)	ге́нію!

Plural

N	сы́нове	сто́лы	учі́телі	край	ге́нії
A	сы́нів	сто́лы	учі́телів	край	ге́ніїв
G	сы́нів	сто́лів	учі́телів	крайв	ге́ніїв
D	сын-ам/ім	сто́л-ам/ім	учі́тел-ям/ім	кра-ям/ім	ге́ні-ям/ім
L	сын-ох/ах	сто́л-ох/ах	учі́тел-ях/єх	кра-ях/єх	ге́ні-ях/єх
I	сына́ми	сто́лами	учі́телями	кра́ями	ге́ніями

Neuter nouns in –o

Singular

N	село́	сло́во	домі́ско	ді́до
A	село́	сло́во	домі́ско	ді́да
G	села́	сло́ва	домі́ска	ді́да
D	селу́	сло́ву	домі́ску	ді́дови
L	селі́	сло́ві	домі́ску	ді́дови
I	селом	сло́вом	домі́ском	ді́дом
V	(село́)	(сло́во)	(домі́ско)	ді́ду!

Plural

N	села́	сло́ва	домі́ска	ді́дове
A	села́	сло́ва	домі́ска	ді́дів

Masculine nouns in –o

G	сёл	слóв	доміск	дідів
D	сэлам	слóвам	доміскам	дйда́м
L	сэла́х	слóвах	доміск-ах/ох	дід-ах/ох
I	села́ми	слова́ми	доміска́ми	дйда́ми

Neuter nouns in -e and -я

N	по́ле	сэ́рдце	услóвіе	значі́ня
A	по́ле	сэ́рдце	услóвіе	значі́ня
G	по́ля	сэ́рдця	услóвія	значі́ня
D	по́лю	сэ́рдцю	услóвію	значі́ню
L	по́л-ю/ї	сэ́рдц-ю/ї	услóві-ю/ї	значі́н-ю/ї
I	по́лём	сэ́рдцём	услóвіём	значі́нём

Plural

N	по́ля	сэ́рдця	услóвія	значі́ня
A	по́ля	сэ́рдця	услóвія	значі́ня
G	по́ль	серде́ць (сердць)	услóвій	значі́нь
D	по́лям	сэ́рдцям	услóвіям	значі́ням
L	по́лях	сэ́рдцях	услóвіях	значі́нях
I	по́лямі	сэ́рдцямі	услóвіямі	значі́нямі

Feminines ending in a consonant

Singular

N	тíнь*	ніч	мы́шы	це́рков	ма́ти, ма́тiр'ь
A	тíнь	ніч	мы́шы	це́рков	ма́тiр'ь
G	тíни	но́чі	мы́шы	це́ркви	ма́тери
D	тíни	но́чі	мы́ші	це́ркви	ма́тери
L	тíни	но́чі	мы́ші	це́ркви	ма́тери
I	тíнeв	но́чoв	мы́шoв	це́рковлeв	ма́тiрeв

Plural

N	тíни	но́чі	мы́шы	це́ркви	ма́тери
A	тíни	но́чі	мы́шы	це́ркви	ма́тери
G	тíней	но́чей	мы́шей	це́рквей	ма́терeй
D	тíням	но́чам	мы́шам	це́рквам	ма́терeям
L	тíнях	но́ча́х	мы́шах	це́рквах	ма́терeях
I	тíнямі	но́ча́мі	мы́шамі	це́рквамі	ма́терeямі

* Note on gender: this noun can be either masculine or feminine, depending on the speaker in question.

N	гу́ся	га́ча	вѣ́м(н)я
A	гу́ся	га́ча	вѣ́м(н)я
G	гу́сяти	га́чати	вѣ́м(н)яти
D	гу́сяти	га́чати	вѣ́м(н)яти
L	гу́сяти	га́чати	вѣ́м(н)яти
I	гу́сятѣм	га́чатѣм	вѣ́м(н)ятѣм

Plural

N	гу́сята	га́чата	вѣ́м(н)ята
A	гу́сята	га́чата	вѣ́м(н)ята
G	гу́сят	га́чат	вѣ́м(н)ят
D	гу́сятам	га́чатам	вѣ́м(н)ятам
L	гу́сятах	га́чатах	вѣ́м(н)ятах
I	гу́сятами	га́чатами	вѣ́м(н)ятами

Plurals only (pluralia tantum)

N	са́нки	воро́та	двѣ́рї
A	са́нки	воро́та	двѣ́рї
G	са́нок	воро́т	двѣ́рей
D	са́нкам	воро́там	двѣ́р-ям/їм
L	са́нках	воро́тах	двѣ́р-ях/ѣх
I	са́нками	воро́тами	двѣ́р-я́ми/мі́ (or двѣ́рїма)

2. Adjectives

Hard Stems: новѣ́й 'new'

	<i>Masculine</i>	<i>Neuter</i>	<i>Feminine</i>	<i>Plural</i>
N	новѣ́й	новѣ́	новá	новѣ́
A	= N or G	новѣ́	новú	= N or G
G		новóго	новóй	новѣ́х
L		новѣ́м	новѣ́й	новѣ́х
D		новóму	новѣ́й	новѣ́м
I		новѣ́м	новóв	новѣ́ма*

* новѣ́ми possible but rarer.

Note: Possessive adjectives with the formants -yn (-ин) and -iv (-ив) in the Nsg are declined exactly like новѣ́й; in the latter, the vowel *i* alternates with *o* when the following syllable contains a vowel (masc. Іва́нів *Ivan*'s, fem. Іва́нова; се́стрин *sister*'s, се́стрина).

Soft Stems: синій ‘dark blue’

	<i>Masculine</i>	<i>Neuter</i>	<i>Feminine</i>	<i>Plural</i>
N	си́ній	си́нє	си́ня	си́ні
A	= N or G	си́нє	си́ню	= N or G
G		си́нєго	си́нєй	си́ніх
L		си́нім	си́ній	си́ніх
D		си́нєму	си́ній	си́нім
I		си́нім	си́нєв	си́німа (си́німи)

3. The Pronouns

The declensions of the personal pronouns are arranged not by their usual order (1sg, 2sg, 3sg, etc.) but according to declensional type—effectively there are three groups that decline in a similar fashion:

Personal

I. 1sg			2sg	Reflexive	II. 1pl		2pl
N	я		ты	—		мы	вы
A	мене́, ня		тебе́, тя	себе́, ся		нас	вас
G	мене́, ня		тебе́, тя	себе́, ся		нас	вас
L	мене́, мі		тобі	собі		нас	вас
D	мене́, мі		тобі, ті	собі, сі		нам	вам
I	мнов		тобо́в	собо́в		на́ми	ва́ми

III. 3sg Masc		3sg Neut	3sg Fem	3pl
N	він	вно/оно́	вна/она́	вни/они́
A	*єго́, не́го, го		ї, єй, ню	їх, них
G	*єго́, не́го, го		єй, не́й	їх, них
L	ні́м		ні́й	них
D	*єму́, не́му, му		ї́й, ні́й, єй	ї́м, ним
I	ни́м		не́в	ні́ма

* The stress shifts to the left when following a preposition; since all forms in н- only occur after prepositions, it follows that all of them have their stress shifted.

Possessive

1sg 'My'

	<i>M</i>	<i>N</i>	<i>F</i>	<i>Plural</i>
N	мій	моє	моя	мої
A	= N or G	моє	мою	= N or G
G	мого, моєго		моєю	моїх
L	моїм		моїй	моїх
D	мому, моєму		моїй	моїм
I	моїм		моєв	моїма

1pl 'Our'

	<i>M</i>	<i>N</i>	<i>F</i>	<i>Plural</i>
N	наш	наше	наша	нашы
A	= N or G	наше	нашу	= N or G
G	нашого		нашой	наших
L	нашим		нашій	наших
D	нашому		нашій	нашим
I	нашим		нашов	нашыма

'Who, What, Whose'

			<i>M</i>	<i>N</i>	<i>F</i>	<i>Pl</i>
N	хто	што	чий	чіє	чія	чії
A	кого	што	= N, G	чіє	чію	N, G
G	кого	чого		чієго	чією	чїїх
L	ким	чим		чїїм	чїїй	чїїх
D	кому	чому		чїїму	чїїй	чїїм
I	ким	чим		чїїм	чїїв	чїїма

'This, that'

	<i>Masc</i>	<i>Neut</i>	<i>Fem</i>	<i>Plural</i>
N	той	тото	тата	тоты
A	= N,G	тото	тоту	= N or G
G		того	той	тых
L		тим	тій	тых
D		тому	тій	тым
I		тым	тов	тыма

4. Numerals

Cardinal Numerals

<i>I</i>	<i>M</i>	<i>N</i>	<i>F</i>	<i>Pl</i>
N	єдєн	єднó	єднá	єднѝ
A	= N or G	єднó	єднѹ	= N or G
G	єднóгo		єднóй	єднѝх
L	єднѝм		єднѝй	єднѝх
D	єднóму		єднѝй	єднѝм
I	єднѝм		єднóв	єднѝма

	2		3		4
N	два	дві	три	шти́ри	шти́ри
A	= N or G	дві	= N or G	= N or G	= N or G
G	двох		трѝх	шти́рѝх	шти́рѝх
L	двох		трѝх	шти́рѝх	шти́рѝх
D	двом		трѝм	шти́рѝм	шти́рѝм
I	двомá		трѝмá	шти́рѝмá/шти́рѝмá	шти́рѝмá/шти́рѝмá

5–10: п'ять шість сїм вісем дев'ять дєсять

11–19: єденáдцять дванáдцять тринáдцять шти́рнáдцять п'ятнáдцять ші́стнáдцять сї́мнáдцять ві́семнáдцять дев'ятнáдцять. *Note:* for '14' the variant чотирнáдцять may be encountered.

20, 30, 40: двáдцять трї́дцять шти́ридцять

50, 60, 70, 80, 90: п'ят'дєсáт ші́ст'дєсáт сї́мдєсáт ві́семдєсáт дев'ят'дєсáт

Hundreds: сто двáсто трї́сто шти́ристо п'ят'сто ші́стьсто сї́мсто ві́семсто дев'ят'сто

1000: тї́сяч

Declension of 5 and Higher

	<i>п'ять</i>	<i>двáдцять</i>	<i>п'ят'дєсáт</i>
N	п'ять	двáдцять	п'ят'дєсáт
A	= N or G		
G	п'ятѝх	двáдцятѝх	п'ят'дєсáтѝх

L	п'ятéх	двадцятéх	п'ятьдесятéх
D	п'ятém	двадцятém	п'ятьдесятém
I	п'ятémá	двадцятémá	п'ятьдесятémá
	/п'ятьма́	/двадцятьма́	/п'ятьдесятма́

Ordinal Numerals

1–10:

едén	пéрший
два	дру́гий
три	трéтій
штíри	четвéртый
п'ять	п'я́тый
шíсть	шéстий
сі́м	сéмый
ві́сем	во́сьмий <i>or</i> о́сьмий
де́в'ять	девя́тий
де́сять	деся́тий

11–19, 20–90: еденáдцятий, двадцáтый, п'ятьдеся́тий, etc.

The hundreds, 1000: сто—стоцáтый, двáсто—двастоцáтый*, трі́сто—трістоцáтый, etc.; тисáчний (NB the stress in 1000th!)

*For 200 there is an alternate двáстий.

5. Verb Conjugations

It is not possible in a book of this kind to give the reader anything like a complete set of verb conjugations. Those that are given below will, however, allow you to get an overall picture, and they will help you to produce correct forms for the vast majority of verbs that you might encounter. The only area in which you will have to be a little careful is that of the place of *stress*: for the most part, you will probably be able to come up with the correct stress pattern based on what you have here; but there will always be verbs that do not quite fit into these patterns. Verbs that are 'different' in this (or any other) respect will be pointed out by teachers, or they can be checked in the best reference work that is currently available: Vasyl' Iabor, Anna Plishkova, and Kvetoslava Koporova's *Rusyn'ska leksika* (2007). Past tense forms are given for irregular verbs as well as when the past tense has either *unexpected* forms or a stress pattern that cannot be predicted. Where no past tenses are given, then they are predictable from the infinitive (including the place of stress), e.g.: писáти > він писáв, вона писáла, etc.

Irregular verbs

їсти (I) 'eat'

їм їв
їш їла
їсть їло
їме їли
їсте
їдять

дати (P) 'give'

дам дав
даш дала́
дасть далó
даме дали́
дате́/дасте́
дадуть

бути (I) 'be'

єм був
єсь була́
є було́
сьме були́
сьте
суть

Conjugation I

Consonant stems

нести (I) 'carry'

несу
несеш
несе
несеме
несете
несуть

ніс
несла
несло
несли

вести (I) 'lead'

веду
ведеш
веде
ведеме
ведете
ведуть

вів
вела́
велó
вели́

мочі (I) 'be able'

можу
можеш
може
можеме
можете
можуть

міг
могла́
могло́
могли́

іти (I) 'go'

іду́
іде́ш
іде́
ідеме́
ідете́
ідуть

шов
шла
шло
шли

Stems with Mutations

писа́ти* (I) 'write'

пи́шу
пи́шеш
пи́ше
пи́шеме
пи́шете
пи́шуть

указа́ти* (P) 'show'

ука́жу
ука́жеш
ука́же
ука́жеме
ука́жете
ука́жуть

посла́ти* (P) 'send'

по́шлю
по́шлеш
по́шле
по́шлеме
по́шлете
по́шлють

* In our descriptions of such verbs (see 6.1.1.), this type is identified as the CА-ШУ type.

Other Stems with Conjugations Unpredictable from the Infinitive

бра́ти (I) ‘take’	взя́ти (P) ‘take’	зача́ти (P) ‘begin’	підня́ти (P) ‘raise up’
беру́ <i>or</i> беру	вóзьму	за́чну	підóйму
береш́ береш	вóзьмеш	за́чнеш	підóймеш
берé берé	вóзьме	за́чне	підóйме
беремé береме	вóзьмем	за́чнeme	підóймeme
беретé берете	вóзьмете	за́чнете	підóймете
беру́ть беру́ть	вóзьму́ть	за́чну́ть	підóйму́ть
брав	взяв	зача́в	підня́в
бра́ла	взяла́	зачала́	підня́ла
бра́ло	взяло́	зачало́	підня́ло
бра́ли	взяли́	зачали́	підня́ли

Stems in Vowel+j

бісідова́ти (I) ‘talk, converse’	чу́ти (I) ‘hear’	зеле́нїти (I) ‘turn green’
*бісідую́ [or бісідію́]	чу́ю	зеле́нїю́
бісіду́еш бісіді́еш	чу́єш	зеле́нїєш
бісіду́е бісіді́е	чу́є	зеле́нїє
бісіду́еме бісіді́еме	чу́еме	зеле́нїєме
бісіду́ете бісіді́єте	чу́єте	зеле́нїєте
бісідую́ть бісіді́ють]	чу́ють	зеле́нїють

* Preferred, but you may hear both variants.

пи́ти (I) ‘drink’	кры́ти (I) ‘cover’	дава́ти (I) ‘give’
пи́ю <i>or</i> пю	кры́ю	даю́
пи́єш пеш	кры́єш	дає́ш
пи́є пе	кры́є	дає́
пи́еме пеме́	кры́єме	дає́ме
пи́єте петé	кры́єте	дає́те
пи́ють пю́ть	кры́ють	даю́ть

Note: This last verb type can have two possible conjugations in the non-past—as above, and also like the **чи́тати** (see below), especially when prefixed: both **продаю́** (etc.) and **прода́вам** (etc.) are acceptable. The *unprefixed* verb **дава́ти** tends to occur most often as it is seen above, but can also be heard as **да́вам**, etc.

Conjugation Ia: Verbs of the *читати* Type, and Variable Types

чітати* (I) ‘read’	ма́ти (I) ‘have’	зна́ти (I) ‘know’
чітам	ма́м <i>or</i> ма́ю	зна́м <i>or</i> зна́ю
чіташ	ма́ш ма́єш	зна́ш зна́єш
чітати	ма́ти ма́є	зна́ти зна́є
чіта́ме	ма́ме ма́єме	зна́ме зна́єме
чіта́те	ма́те ма́єте	зна́те зна́єте
чіта́ють	ма́ють ма́ють	зна́ють зна́ють

* There are two acceptable stress patterns for the infinitive and past tense: *чита-* and *чита́-*; as in the case of *ста́роста* (above), we have chosen to stick with one variant for the purposes of this book, *чита-*. You will certainly hear the alternative as well, however (especially further to the East in Slovakia, as well as in Sc Rusyn).

Conjugation II

И and I/Ĭ Stems; Husher-A (и, ж, ч, ц) Stems

говори́ти (I) ‘say, speak’	во́зйти (I) ‘convey’	леті́ти (I) ‘fly’	лежа́ти (I) ‘lie’
говору́	во́жу	лечу́	лежу́
говори́ш	во́зиш	леті́ш	лежы́ш
говори́ть	во́зять	леті́ть	лежы́ть
говори́ме	во́земе	летиме́	лежыме́
говори́те	во́зите	летите́	лежы́те
говоря́ть	во́зять	летя́ть	лежа́ть

Stems in -ЯТИ

бо́яти ся (I) ‘fear’	стоя́ти (I) ‘stand’
бою́ ся	стою́
бои́ш ся	стои́ш
бои́ть ся	стои́ть
боїме́ ся	стоїме́
боїте́ ся	стоїте́
боя́ть ся	стоя́ть

6. Prepositions and their Cases

This is a list of the most commonly used prepositions, the cases that they govern, and their basic meanings.

<i>Preposition</i>	<i>Case(s) Governed</i>	<i>Basic Meaning(s)</i>
к, ку; ід	Dative	<i>to, towards, up to</i>
при	Locative	<i>in the presence of (spatial), during the time of</i>
в (у)	Locative	<i>in</i>
на	Locative	<i>on, at</i>
	Accusative	<i>to, onto</i>
о	Locative	<i>about, re, concerning</i>
по	Locative	<i>on, along, about, after</i>
з (зо)	Instrumental	<i>with</i>
пéред	Instrumental	<i>before, in front of (time and space)</i>
за	Instrumental	<i>behind, after</i>
	Accusative	<i>for the sake of, in favor of, in exchange for</i>
над	Instrumental	<i>above, over</i>
	Accusative	<i>above, over (+motion)</i>
міджі	Instrumental	<i>between, among</i>
	Accusative	<i>between, among (+motion)</i>
під	Instrumental	<i>under</i>
	Accusative	<i>under (+motion)</i>
чéрез	Accusative	<i>through, by means of; also spatially</i>
про	Accusative	<i>for (beneficiary or recipient)</i>

The following all take the *Genitive* case, and they obviously make up the single largest set of prepositions; some are derived from other parts of speech, just as they are in most other languages (think of English *in spite of*, which can be considered a complex *preposition-like* construction).

з , зо, із	<i>from (and from out of, off of)</i>
без	<i>without</i>
од	<i>from (a person or place)</i>
до	<i>to, into (often with motion); up to, as far as</i>
у	<i>at, near, in the vicinity of</i>
сéред	<i>among(st), in the midst of</i>
мімо	<i>past (usually in reference to motion: going past a building)</i>
спóза	< с-по-за: <i>from behind</i>
пóзад	< по-зад: <i>behind, at the back (of)</i>
вздóвж	< вз-довж <i>along (a river, etc.)</i>
спéред	< с-перед: <i>from in front of, from before</i>

із-за (or з-за)	< із/з + за (this is hyphenated in writing): <i>from behind; because of, due to</i>
із-під	< із + під (hyphenated following the pattern of із-за): <i>from under</i>
споміджі	< с-по-міджі: <i>from among, from (out of) the midst of</i>
зміджі	< з-міджі: <i>from among</i>
спід/спі́під	< с-[по]-під: <i>out from under, as in возьмі́й спі́під стóла (take out something from (just) under the table, not on the floor)</i>
блі́зко	<i>close, near (approximately = in the vicinity of)</i>
прóтїв, прóти	<i>against</i>
óкрем	<i>besides, apart from</i>
кóло	<i>around, near</i>
пля/пóпля	<i>next to, alongside</i>